

موضوع:

خود مراقبتی عفونت ادراری در اطفال

تهیه و تدوین:

واحد آموزش به بیمار

مرکز آموزشی درمانی آیت الله کاشانی شهرکرد

سال ۱۴۰۳

خود مراقبتی عفونت ادراری در اطفال

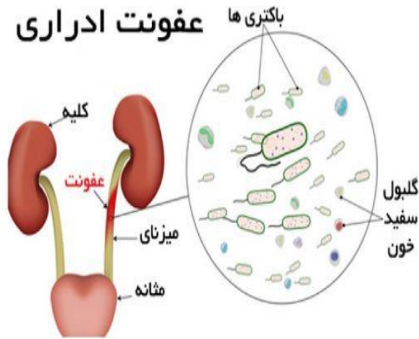
واحد آموزش به بیمار بیمارستان آیت الله کاشانی شهر کرد

عفونت ادراری در اطفال

نیازها و اولویتهای آموزشی در عفونت ادراری اطفال

دادن اطلاعات کافی به والدین در مورد بیماری و هدف از بستری و درمان
روش کنترل تب و پاشویه بیمار
روش تهیه نمونه ادرار به صورت استریل
آموزش پیشگیری از سقوط بیمار (بالابودن نرده تخت، تنها نگذاشتن کودک)
شستشوی دست و ماسک زدن و هندراب کارکنان قبل از تماس با کودک
نحوه شستشوی ناحیه تناسلی به ویژه در شیرخواران مونث
رژیم غذایی مناسب (مایعات فراوان و ویتامین ث)
روش پیشگیری از عفونت ادراری و آموزش علایم هشداردهنده (تب، درد پهلوها، تهوع استفراغ ، بیحالی و بی اشتها)
نحوه مصرف داروها و میزان درست آن
پیگیریهای پس از ترخیص و انجام آزمایشات مکرر کشت ادرار و انجام معاینات تکمیلی مانند VCUG به صورت سرپایی

عفونت ادراری

همکار محترم پرستاری بیمارستان الزامی است آموزش بیمار حین بستری و ترخیص بنومونی اطفال طبق این دستورالعمل و حداقل محتوای زیر انجام گیرد.

عفونت ادراری یکی از شایعترین بیماریها و شکایات مراجعه کنندگان به بیمارستان است.

علائم ابتلا به عفونت ادراری :

- ◀ درد و سوزش هنگام ادرار کردن
- ◀ تکرر ادرار
- ◀ احساس فوریت در دفع ادرار
- ◀ احساس باقی ماندن ادرار در مثانه پس از تخلیه ی ادرار
- ◀ قطره قطره ادرار کردن
- ◀ بی اختیاری ادرار
- ◀ شب ادراری
- ◀ کدر و غیر شفاف شدن یا تغییر رنگ و بد بو شدن ادرار
- ◀ خون در ادرار
- ◀ احساس سنگینی و فشار در لگن و پایین شکم
- ◀ درد کمر و پهلو و کشاله ی ران
- ◀ خارش ناحیه ی تناسلی
- ◀ تب (از تب خفیف تا تب و لرز شدید می تواند متغیر باشد)
- ◀ تهوع و استفراغ
- ◀ اسهال
- ◀ بی اشتها و احساس ضعف و خستگی

خود مراقبتی عفونت ادراری در اطفال

واحد آموزش به بیمار بیمارستان آیت الله کاشانی شهرکرد

رژیم غذایی در زمان بستری:

از مایعات فراوان استفاده شود و مواد غذایی حاوی ویتامین ث مصرف نمایند.

در بیمارستان از غذاهای پر کالری و پرپروتئین استفاده می‌شود

فعالیت در زمان بستری:

در مرحله حاد فعالیت کودک را محدود کنید .

مراقبت

- بهداشت ناحیه تناسلی رعایت شود و بعد از هر بار ادرار کردن کودک شستشو و خشک شود.
- دادن آموزش به بچه‌ها درباره عادات صحیح دستشویی رفتن و رعایت بهداشت از جمله راه‌های پیشگیری این مشکل است پس کودکان خود را آموزش دهید تا یاد بگیرند که ادرارشان را برای مدت طولانی نگه ندارند.
- جهت کاهش تب لباسهای اضافی کودک را خارج کنید.
- در صورت داشتن تب به روش صحیح با کمک و آموزش پرستار برای کودک بدنشویه انجام دهید.
- قبل و بعد از تعویض پوشک بچه و یا دفع ادرار بهداشت فردی بخصوص بهداشت دست رعایت شود.
- ادرار کودک را از نظر رنگ و بو و کدورت کنترل کرده و به پرستار اطلاع دهید.
- در صورت داشتن سوند ادراری کیسه ادرار را بالاتر از سطح بدن قرار ندهید زیرا ادرار آلوده وارد مثانه می‌شود و باعث عفونت مثانه می‌شود.
- کیسه تخلیه ادرار نباید با زمین تماس داشته باشد بهتر است بصورت قلاب‌هایی از لب تخت آویزان باشد.
- مراقب تا خوردن یا پیچ خوردن و بسته شدن لوله ادراری باشید ادرار باید به راحتی در لوله جریان داشته باشد.
- از دستکاری سرم و رابط‌ها اجتناب شود.

دارو

دستورات دارویی (آنتی بیوتیک و سرم) طبق تجویز پزشک و در فواصل مشخص توسط پرستار تجویز می‌شود.

رژیم غذایی در منزل:

- از مصرف محرک‌های دستگاه ادراری مانند قهوه، چای، ادویه و نوشابه‌های حاوی کولا پرهیز نمایید.
- سعی کنید مصرف نگهدارنده‌ها و افزودنی‌های غذایی را کاهش دهید.
- ویتامین ث بیشتر استفاده نمایید مانند پرتقال و ...
- از مصرف نوشیدنی‌های شیرین و آب میوه‌های شیرین شده پرهیز کنید.
- از مصرف زیاد مواد غذایی تصفیه شده مانند نان سفید، پاستا و بویژه شکر اجتناب کنید .
- بیشتر از ماهی‌ها، سویا و لوبیا‌ها به عنوان منبع پروتئین استفاده کنید.
- روغن‌های پخت و پز سالم مثل روغن زیتون استفاده کنید.
- توصیه می‌شود به طور کلی مواد غذایی غنی از آنتی اکسیدان‌ها، ویتامین‌ها و فیبر را استفاده کنید. زیرا بیوست عاملی برای عفونت ادراری است.

خود مراقبتی عفونت ادراری در اطفال

واحد آموزش به بیمار بیمارستان آیت الله کاشانی شهرکرد

فعالیت

پس از مرحله حاد و کاهش تب کودک میتواند فعالیت های خود را از سر بگیرد.

مراقبت

❖ عدم استفاده از وان هنگام استحمام و به جای آن از دوش استفاده شود.

❖ از مصرف فرآورده های بهداشتی مخصوص دستگاه تناسلی (اسپری یا پودر) و صابون های قوی خودداری کنید.

❖ لباس های زیرکودک را از نوع نخی انتخاب کنید و از جوراب شلواری هایی که قسمت بالای آن نخی است استفاده کنید.

❖ در شرایطی که کودک با لوله و یا سوند ادراری مرخص می شود لطفاً قبل و پس از دست زدن به لوله ادراری و کیسه تخلیه دستها را بشوئید.

❖ برای جلوگیری از آلودگی، لوله ادراری را از کیسه تخلیه جدا نکنید.

❖ ادرار درون کیسه تخلیه را حداقل هر هشت ساعت یکبار و یا در صورت زیاد بودن حجم ادرار با فواصل کمتر تخلیه کنید.

❖ لوله ادراری باید هر ۲ هفته یکبار تعویض شود و در صورت مستعد بودن کودک به عفونت مجاری ادراری طبق دستور پزشک تعویض گردد.

❖ تعویض یا در آوردن لوله ادراری باید توسط افراد با تجربه انجام شود تا از صدمه رسیدن به مجرای ادراری بیمار جلوگیری شود.

❖ از پوشاندن لباس زیر یا شلوار تنگ و چسبان به دختر بچه ها باید پرهیز کرد چرا که این مساله هم یکی از عوامل افزایش خطر عفونت است .

❖ بهترین راه ها برای پیشگیری از عفونت ادراری در پسر بچه ها ختنه است، به گفته متخصصان اگر پسرها قبل از یک سالگی ختنه شوند، به میزان زیادی از بروز عفونت ادراری در آنها جلوگیری میشود.

❖ به کودک خود آموزش دهید که ادرارش را نگه ندارد و در صورت احساس نیاز به دفع ادرار سریعاً این کار را انجام داده و مثانه ی خود را به طور کامل تخلیه کند .

❖ پس از دفع ادرار و مدفوع، ناحیه ی تناسلی را از جلو به سمت عقب بشوئید تا آلودگی مدفوعی به مجرای ادرار منتقل نشود (در دختران).

❖ توجه داشته باشید که اگر کودکی دچار عفونت ادراری شود و درمان نشود به کلیه های او آسیب وارد میشود و این کودک تا بزرگسالی از نظر فشار خون و دفع پروتئین در ادرار بایستی مورد بررسی قرار گیرد.

❖ عفونت ادراری همیشه با نشانه ها همراه نیست و تنها از طریق آزمایش ادرار قابل تشخیص است اما در کودکان زیر دو سال می تواند با علائمی چون تب، بیقراری، بوی بد ادرار، درد شکم، بی حالی و خوب شیر نخوردن و وزن نگرفتن همراه باشد.

❖ در مدت زمان مشخص شده توسط پزشک بعد از درمان باید آزمایش ادرار را تکرار کنید تا مشخص شود که عفونت برطرف شده است .

دارو

طول دوره درمان عفونت ادراری نسبتاً زیاد و بین ۱۰ روز تا ۲ هفته است و مصرف آنتی بیوتیک را کامل و از مصرف خودسرانه دارو جدا پرهیز کنید .

خود مراقبتی عفونت ادراری در اطفال

واحد آموزش به بیمار بیمارستان آیت الله کاشانی شهر کرد

زمان مراجعه بعدی

نکته مهم در مورد درمان عفونت ادراری در کودکان آن است که وقتی درمان به پایان رسیده حتما باید پیگیریهای لازم انجام شود تا علت اصلی عفونت ادراری روشن شود. در موقع بروز علائم به صورت تکرار ادرار، سوزش، بی اختیاری ادرار، زور زدن هنگام ادرار، بوی بد ادرار و در مواردی معمولا وجود تب (معمولا خفیف و کمتر از یک درجه) و بروز ضعف، تهوع، استفراغ و کاهش برون ده ادراری و در کودکان زیر یک سال توقف رشد کودک به پزشک مراجعه نمائید.

تشخیصهای پرستاری شایع در بیماریهای سیستم ادراری

اختلال در دفع ادرار نقص در مراقبت از خود بی اختیاری فوریتی ادرار تب و افزایش درجه حرارت بدن درد حاد	کمبود آگاهی (در خصوص نحوه پیشگیری از عود مجدد) تغذیه کمتر از نیاز بدن اختلال در تصویر ذهنی خطر احتباس ادراری
---	---

منابع:

- Nanda nursing diagnoses 2021-2023
- پرستاری کودکان وونگ ۲۰۱۹
- <https://familydoctor.org>